

ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Л.В. Павлюк, Ю.Р. Семенченко

Луцький національний технічний університет, Ludmila-pav@mail.ru, juliajames28@gmail.com

На сьогоднішньому етапі розвитку економіки України, постала гостра необхідність вдосконалити та підвищити ефективність здійснення інвестиційної політики. У світовій економічній літературі особливу увагу тенденціям розвитку державної інвестиційної політики приділено в працях Дж. М. Кейнса, П. Самуельсона, Р. Харрода, М. Портера, Л. Ігоніної, О. Сухарева, С. Шманьового та ін.

В українській економічній літературі цим питанням присвячені праці Б. Адамова, О. Гаврилюка, М. Гамана, Г. Губерної, Б. Губського, В. Дорофійска, С. Довбні, Т. Затонацької, В. Івченко, М. Крейдич, І. Літьохіної, М. Назарчука, О. Поважного, С. Поважного, А. Поручника, Н. Титаренко, Л. Червоної та ін.

Згідно статті 10 Господарського Кодексу України, визначено сутність поняття «інвестиційна політика» як такої, що спрямована на створення суб'єктам господарювання необхідних умов для залучення і концентрації коштів на потреби розширеного відтворення основних засобів виробництва, переважно у галузях, розвиток яких визначено як пріоритети структурно-галузевої політики, а також забезпечення ефективного і відповідального використання цих коштів та здійснення контролю за ними [1].

При розробці механізму інвестиційної політики виявилось багато проблем, перш за все, — неспроможність банківського сектора забезпечити довгострокове кредитування реального сектора, низька купівельна спроможність і рівень заощаджень населення, вплив капіталу за кордон, криза державного регулювання інвестиційного процесу та галопуюча інфляція. Ці фактори зумовили різке зниження ролі держави як інвестора та практичну відсутність внутрішніх інвестиційних ресурсів.

За таких умов, джерелом фінансування структурних реформ української економіки, впровадження нових технологій, підвищення конкурентоспроможності продукції, створення нових

підприємств і робочих місць стало залучення іноземного капіталу у вигляді інвестицій та кредитів [2].

Необхідність провадження державою ефективної інвестиційної політики зумовлюється ускладненням соціально-інституційної структури суспільства та її винятковою роллю у забезпеченні нормального перебігу соціально-економічних процесів, яка пов'язується з тим, що:

- державна інвестиційна політика виступає чинником цілеспрямованого проведення модернізації виробництва, забезпечуючи зростання ВВП і обсягів виробництва, фактором соціальної стабілізації, забезпечуючи зайнятість населення, чинником підтримки рівноважного стану національної економіки;

- гнучка система інвестиційних цілей, завдань та механізмів їх реалізації, встановлених з урахуванням як потреб сьогодення, так і перспектив соціально-економічного розвитку у майбутньому, дозволяє державі, з одного боку, реалізувати свої функції у сфері сприяння економічному зростанню, а з іншого – здійснити продуктивну координацію роботи державних і недержавних структур щодо забезпечення ефективності виробництва та формування необхідної якості соціального середовища [3].

За офіційними даними, обсяг внесених з початку інвестування в економіку України прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) на 1 липня 2014 р. становив 50021,8 млн.дол. США (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя), що на 11,9% менше обсягів інвестицій на початок 2014 року, та в розрахунку на одну особу населення складає 1164,1 дол.США.

Аналіз надходження іноземних інвестицій в економіку України за основними країнами-інвесторами показує, що за I півріччя спостерігається зменшення надходжень інвестицій у порівнянні з початком року, зокрема: з Російської Федерації – на 21,8%, з Німеччини – на 2,9%, з Нідерландів – на 3,5%, з Австрії – на 12,5%, навіть з Кіпру – на 16,9% (3204,9 млн.дол.США).

Отже слід зауважити, що зменшення загального обсягу залучених прямих іноземних інвестицій станом на 01.07.2014 відбулось, зокрема за рахунок курсової різниці, зменшення в економіку України загального обсягу іноземних інвестицій, в т. ч. – з Російської Федерації, а також за рахунок не відображення в загальному обсязі іноземних інвестицій, вкладених інвесторами на території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя.

Тому, уряду України на найближчий період доцільно зосередитись на декількох пріоритетних напрямах інвестиційної політики, що здатні вплинути на збільшення обсягів інвестиційних ресурсів і підвищення ефективності їх використання. Зокрема: розширити обсяги і доступність кредитного забезпечення для реального сектору економіки; підвищити рівень монетизації та насиченості економіки кредитами, адекватно до грошового попиту з боку реального сектора економіки; вдосконалити механізм грошової пропозиції у напрямі активізації рефінансування комерційних банків та підвищення чутливості грошово-кредитного ринку до змін облікової ставки НБУ; забезпечити цілеспрямоване зниження процентних ставок по кредитах та формування механізмів пільгового кредитування інвестиційних проектів; розвивати пріоритетне фінансування інвестиційних проектів по схемі приватно-державне партнерство), іпотечного кредитування, мікрокредитування та кредитування аграрного сектору економіки тощо.

Потребує урядового втручання політика удосконалення фіскального стимулювання інвестиційної діяльності. В умовах низької динаміки приватних інвестицій важливого значення набуває розширення та підвищення ефективності державного інвестування, в тому числі державного оборонного замовлення. З метою покращення ситуації у цій сфері потрібно вжити заходів, насамперед, щодо посилення контролю за витрачанням бюджетних коштів, спрямованих на інвестиційні цілі та активізації інвестиційної діяльності державних підприємств і підприємств з державною часткою [4].

Отож, **інвестиційна політика** – це комплекс урядових рішень, які визначають основні напрями, джерела та обсяги використання капітальних вкладень в економіку, різні її сфери та галузі. Інвестиційна політика визначається станом економіки, головними завданнями у виробництві, науково-технічному й соціальному розвитку країни. Особливість інвестиційної політики у розвинутих країнах світу на сучасному етапі – здійснення технічного переозброєння та реконструкції діючих підприємств, скорочення масштабів нового будівництва.

Для України найближчими цілями інвестиційної політики є збільшення обсягу капіталовкладень для прискореного виходу з економічної кризи. На перспективу, в основі інвестиційної політики повинно бути здійснення структурних реформ, перерозподіл інвестицій на користь

наукомістких галузей, які визначають науково–технічний прогрес електроніки, машино– і кораблебудування, створення космічної техніки тощо, економічної конверсії [5].

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України: Затв. Законом України від 16.01.2003 р. No 436–IV // Відом. Верховн. Ради України. – 2003. – No 18, No 19–20, No 21–22. – Ст. 144.
2. Солонінко К.С. Міжнародна економіка. Навчальний посібник / К.С. Солонінко. – К.: Кондор, 2008. – 380 с.
3. Гриценко Л.Л. Державна інвестиційна політика: сутність, цілі та завдання / Л. Л. Гриценко // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2012. – Вип. 22(2). – С. 89–95.
4. Б. Данилишин. Формування ефективної інвестиційної політики України // Вісник НАН України. – 2014. – №7. – С. 3–11.
5. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. / Редкол.: ...С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2000. – 864 с.